

PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazijos prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkos kūrimą gimnazijoje

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti gimnazijoje užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu 2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu 2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V-663.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias ir smurtą būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) supažindinami su tvarkos aprašu pasirašytinai.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

6.1.5. **patyčios kibernetinėje erdvėje**– patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijomis ir/ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui;

6.2. **patyčias patiriantis vaikas**– mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi;

6.3. **besityčiojantis**– mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.4. **patyčias patiriantis suaugęs**– administracijos atstovas, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

6.5. **patyčių stebėtojas**–asmuo, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, Pagalbos mokiniui specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.7. **patyčių intervencija**– visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną**– patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas;

6.9. **prevencinė programa**– planingų ir sistemingų priemonių, padedančių stiprinti mokinio asmenybės ir aplinkos apsauginius veiksmus ir mažinti rizikos veiksnių įtaką, visuma.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio gimnazijos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kiekvienais mokslo metais:

9.1. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per metus);

9.2. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.4. teikia pasiūlymus gimnazijos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.5. teikia pasiūlymus gimnazijos direktoriui dėl tvarkos aprašo tobulinimo;

9.6. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, mokytojas ar pagalbos mokiniui specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas(1 priedas):

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias - nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatas ir elgesio taisykles;

- 11.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis: tėvus (globėjus, rūpintojus), gimnazijos darbuotojus ar institucijas (policija, greitoji pagalba);
- 11.4. informuoja klasės vadovą ar socialinį pedagogą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;
- 11.5. atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus.
12. Gimnazijos administracijos atstovo, mokytojo, pagalbos mokiniui specialisto ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:
- 12.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;
- 12.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis;
- 12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;
- 12.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);
- 12.5. atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus.
13. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:
- 13.1. užpildo mokinio elgesio nuostatų pažeidimo pažymą (2 priedas), ją perduoda socialiniam pedagogui, kuris gautą pažymą registruoja Patyčių registracijos žurnale;
- 13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;
- 13.3. atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus.
14. Klasės vadovas, nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui, kreipiasi į gimnazijos vaiko gerovės komisijos pirmininką, socialinį pedagogą ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį. Esant sudėtingesnei situacijai ar pasikartojant patyčioms inicijuoja gimnazijos vaiko gerovės komisijos posėdį.
15. Gimnazijos vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:
- 15.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
- 15.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją;
- 15.3. atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus.
16. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, pagalbos mokiniui specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja gimnazijos direktorių, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
17. Administracijos atstovui, mokytojui, pagalbos mokiniui specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja gimnazijos direktorių, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
18. Gimnazijos direktorius, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų tvarkos apraše.
19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama pagalbos mokiniui specialistų ar mokytojų pagalba.
20. Tais atvejais, kai gimnazijoje yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo pagalba ar netikslinga ją teikti, administracijos vadovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į atitinkamas tarnybas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

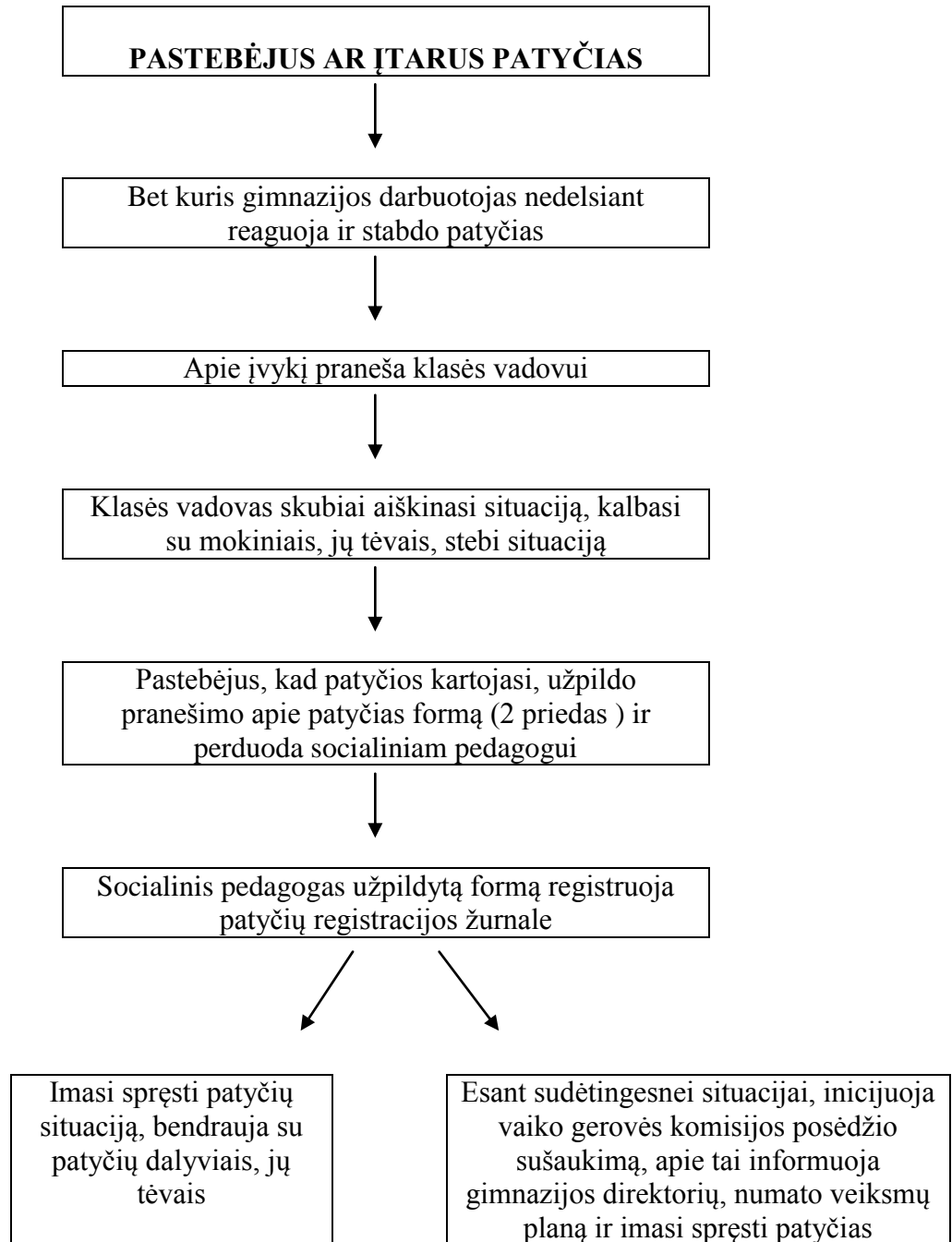
21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

22. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atliekama anoniminė mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokytojų apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių situaciją gimnazijoje. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklos planas kitiems mokslo metams.

23. Tvarkos aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazijos

REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazija
MOKINIO ELGESIO NUOSTATŲ PAŽEIDIMO PAŽYMA

Klasė _____

Data _____

Mokinio(ės) vardas pavardė _____

Pasiruošimas pamokai:

- Neatsinešė pamokoms reikalingų mokymosi priemonių;
- Neatliko namų darbų;
- Kita (įrašykite) _____

Darbas pamokoje:

- Nedalyvavo ugdymo procese.
- Trikdė pamoką, nereagavo į mokytojo pastabas.
- Naudojosi trukdančiais mokymosi procesui daiktais: mobiliaisiais telefonais, ausinukais, žaidė kortomis, vartojo maisto produktus.
- Kita (įrašykite) _____

Elgsys pamokoje ir/ar pertraukų (renginių) metu:

- Vėlavo į pamokas be pateisinamos priežasties.
- Savavališkai (be klasės vadovo žinios) pasišalino iš pamokos.
- Nepagarbiai bendravo su mokytojais, mokiniais ir kitais mokyklos bendruomenės nariais.
- Išdykavo, triukšmavo.
- Vartojo necenzūrinius žodžius.
- Mušėsi, stumdėsi, kėlė peštynes, nereagavo į budinčiųjų pastabas.
- Savo elgesiu sukėlė pavojų kitų sveikatai.
- Gadino mokymo priemones, mokyklos inventorių;
- Tyčiojosi iš klasės draugų ar mokytojo:

Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____

- Kita (įrašykite) _____

Gimnazijos darbuotojas _____

(pareigos, parašas, vardas, pavardė,)

TAIKYTOS POVEIKIO PRIEMONĖS:

- pokalbis su mokiniu;
- tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas;
- švietimo pagalbos suteikimas;
- mokinio ugdymosi vietos pakeitimas;
- kita (įrašykite)_____
- gimnazijos direktoriaus ar jo įgalioto atstovo iškvietimas;
- mokinio daiktų patikrinimas;
- pagrįstų fizinių veikslių panaudojimas;

Vykdytojas _____
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

TAISYKLIŲ PAŽEIDIMŲ PRIEŽASTIS AIŠKINOSI:

- Klasės vadovas _____
- Socialinis pedagogas _____
- Psichologas _____
- Direktoriaus pavaduotojas _____
- Vaiko gerovės komisija _____
- Direktorius _____
- Kita _____

MOKINIO ELGESIO POKYTIS, REZULTATAS, IŠVADOS

Gimnazijos darbuotojas _____
(pareigos, vardas pavardė, parašas)